

## Kapłani pochodzący z parafii św. Mikołaja w Raciborzu–Starej Wsi

Parafia św. Mikołaja w Raciborzu–Starej Wsi obejmuje terytorialnie obszary znane z urodzajnej gleby, dzięki czemu od wieków wielu jej mieszkańców zajmuje się rolnictwem i ogrodnictwem. Doświadczenie urodzaju odnosi się w tej parafii także do wymiaru duchowego, gdyż wywodzi się z niej wielu kapłanów, zakonników i sióstr zakonnych. Szczególną okazją do przypomnienia sobie tego faktu są uroczystości prymicyjne ks. Damiana Stańka, który dołącza do liczego grona księży pochodzących z tej parafii. Trudno jest podać dokładną liczbę starowiejskich prymicyjantów, zwłaszcza tych, którzy żyli przed II wojną światową. Niniejszy tekst jest próbą zestawienia kapłanów pochodzących z Raciborza–Starej Wsi w XX w., co nie oznacza, że wcześniej w długiej historii tej parafii powołań nie było. Być może warto podjąć badania historyczne, które dostarczyłyby nowych faktów w tym względzie i uzupełniłyby listę osób duchownym pochodzących z Raciborza–Starej Wsi.

Z zachowanych informacji wynika, że w XX w. kapłanem, który jako pierwszy po konsekracji w 1902 r. nowego kościoła św. Mikołaja odprawił swoją Mszę Św. prymicyjną był **ks. Georg Lompa** (1879–1949), wyświęcony na kapłana 21 VI 1904 r. we Wrocławiu. Wiadomo, że ksiądz ten pracował duszpastersko w miejscowości Großräschen w dekanacie Cottbus, a od 1923 r. był proboszczem parafii w Żaganiu. Pewne są dane dotyczące prymicyj **ks. Antoniego Korczoka** (1891–1941), który święcenia kapłańskie przyjął 18 VI 1914 r. we Wrocławiu, a Mszę św. w kościele św. Mikołaja w Raciborzu po raz pierwszy odprawił 24 VI 1914 r. Podczas tej uroczystości kazanie wygłosił ówczesny proboszcz ks. Carl Ulitzka (1873–1953). Po święceniach kapłańskich ks. A. Korczok pracował najpierw jako kapelan w szpitalu wojskowym w Raciborzu, a potem jako wikariusz w Katowicach–Dębnie i w parafii św. Piotra i Pawła w Gliwicach. Jednocześnie kontynuował studia teologiczne i obronił doktorat z historii Kościoła na Wydziale Teologii Katolickiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Następnie był wikariuszem w parafii św. Franciszka w Zabrze–Zaborzu, a od 1929 r. był proboszczem w Sośnicy koło Gliwic. W czasie rządów nazistowskich został osadzony w obozie koncentracyjnym w Dachau i tam rozstrzelany. Tymczasowo urna z jego prochami była pochowana na grobie jego rodziców na cmentarzu parafialnym w Raciborzu przy ul. Głubczyckiej.

Dnia 2 III 1924 r. święcenia kapłańskie z rąk ks. kard. A. Bertrama we Wrocławiu przyjął 63 diakonów, wśród których było czterech kapłanów pochodzących z Raciborza i okolic. Był wśród nich także nasz parafianin, **ks. Franciszek Niedzballa** (1897–1952). Po święceniach kapłańskich pracował on duszpastersko w Berlinie, a następnie w Opolu w parafii św. Piotra i Pawła, w 1935 r. został proboszczem w Komprachcicach, gdzie wybudował kościół. W 1940 r. został kanonikiem gremialnym Kapituły Metropolitarnej we Wrocławiu. W czasie oblężenia Wrocławia na początku 1945 r. uratował wiele cennych zabytków katedry wrocławskiej. W 1946 r. został proboszczem parafii katedralnej we Wrocławiu, a w maju 1952 r. dziekanem kapituły wrocławskiej i protonotariuszem apostolskim (infułat). Został pochowany na cmentarzu parafialnym przy ul. Głubczyckiej. Wraz z ks. Niedzballa przyjął święcenia kapłańskie **ks. G. Piończyk** (1898–1964), który później zmienił nazwisko na **Sanden**, i prawdopodobnie był także naszym parafianinem. Po święceniach kapłańskich był wikarym w miejscowości Biała koło Prudnika, od 1940 r. proboszczem we wsi Bukowice Trzebnickie, a po II wojnie światowej wyjechał do RFN i był proboszczem w miejscowości Kollerbeck w diecezji Paderborn.

Z parafii św. Mikołaja na Starej Wsi pochodzi inny duchowny, który był protonotariuszem apostolskim. Chodzi o **ks. Ignacego Białdygę** (+1962), który pracował duszpastersko wśród polonii amerykańskiej w Nowym Jorku i w 1957 r. został infułatem. O jego śmierci w USA wspomina *Kronika parafialna*. Bliższe dane dotyczące jego osoby nie są znane. W USA pracował także pochodzący ze Starej Wsi, **o. Maksymilian (Flawian – imię zakonne) Himmel** (1904–1950), salwatorianin, który święcenia kapłańskie przyjął w 1929 r. Od 1938 r. pracował wśród polonii amerykańskiej niedaleko Chicago, tam też zmienił nazwisko na **Niebiański**. W tym samym roku co o. Himmel, 9 V 1929 r. w St. Gabriel w Austrii święcenia kapłańskie przyjął pochodzący ze Starej Wsi **o. Józef Poliga** (1899–1972), werbista. W latach 1929–1968 pracował on jako misjonarz w Brazylii. Na kolejne prymicyje nie trzeba było długo czekać, bo 29 VI 1932 r. święcenia kapłańskie w Passau przyjął **ks. Józef Lampka** (1906–1978), który był także salwatorianinem, a w latach 1946–1974 proboszczem w Pokrzywnicy w dekanacie kozielskim, po czym wyjechał do Niemiec, gdzie zmarł.

Dnia 2 VIII 1937 r. swoją Mszę Św. prymicyjną w kościele św. Mikołaja odprawił **ks. Georg Piszczek** (1910–1954), który był wikariuszem w parafii Św. Krzyża w Bytomiu, a od 1947 r. proboszczem parafii Chrystusa Króla w Gliwicach. Ks. Piszczek jest pochowany na cmentarzu parafialnym przy ul. Kozielskiej w Raciborzu. Warto wspomnieć, że następnego dnia po prymicjach ks. Piszczka uroczystości prymicyjne w kościele św. Mikołaja miał także bratanek ks. A. Korczoka, pochodzący z Bieńkowic ks. Franz Korczok (1912–1944), który był wikariuszem w parafii Chrystusa Króla w Gliwicach, a od 1941 r. kapłanem wojskowym. Zginął on w czasie II wojny światowej. W czasie trwania wojny święcenia kapłańskie przyjął i prymicje w Raciborzu świętował **ks. Bruno Panus** (1915–2007). Był on Kanonikiem Regularnym Laterańskim i przyjął święcenia kapłańskie 23 VI 1940 r. w Rzymie. Początkowo pracował duszpastersko na Starej Wsi, a w latach 1948–1966 był proboszczem w Rudniku, po czym wyjechał do RFN i był proboszczem w diecezji Mainz w miejscowościach Gau-Bischofsheim i Schnürpflingen. Ks. Panus zmarł w Frankenthal i został pochowany na cmentarzu parafialnym w Rudniku. Oprócz wspomnianych duchownych, z czasu do II wojny światowej, na temat których zachowały się jakieś wiadomości, istnieje także grono kapłanów, o których nie zachowały się bliższe dane. Wymienia się m.in. takie nazwiska księży: **Franciszek Morcinek, Waław Oboth, Józef Matloch, Franciszek Dyrszka, Komorek, Lazar, Langer, Szczuka, Szmieszek oraz braci zakonnych: Lampart Zimny, Rączka i Kocur.**



Ks. Bruno Panus

Po zakończeniu II wojny światowej jako pierwszy Mszę Św. prymicyjną odprawił w kościele św. Mikołaja w Raciborzu–Starej Wsi **ks. Antoni Czekalla** (1917–2004), który święcenia kapłańskie przyjął 27 VI 1948 r. w Katowicach. Po święceniach pracował jako wikariusz parafii św. Piotra i Pawła w Opolu, a w latach 1956–1976 był proboszczem w Boguszycach koło Opola, po czym wyjechał do Niemiec i był proboszczem w miejscowości Kunreuth w diecezji Regensburg. Dnia 5 VII 1953 r. święcenia kapłańskie przyjął pochodzący w parafii św. Mikołaja **ks. Franz Kusch** (1923–1981), który studiował i pracował duszpastersko w RFN, był m.in. proboszczem parafii w Bremerhaven–Leherheide (w diecezji Hildesheim), w której zbudował kościół. Po kilku latach w starowiejskim kościele odbywały się kolejne uroczystości prymicyjne. W dniu 23 VI 1957 r. święcenia kapłańskie w Opolu przyjął pochodzący z Miedoni **ks. Ernst Krzyżok** (ur. 1933), który swoje uroczystości prymicyjne świętował w kościele św. Mikołaja 29 VI 1957 r. Ks. Krzyżok początkowo pracował w diecezji opolskiej, a następnie wyjechał do RFN, gdzie pracował w diecezji Essen oraz diecezji München–Freising, m.in. jako kapłan niemieckiej parafii w Bangkoku. Ks. Kryschak mieszka aktualnie w Niemczech. W następnym roku miały miejsce kolejne prymicje **ks. Jerzego Nawratha** (ur. 1935), który 22 VI 1958 r. w Opolu przyjął święcenia kapłańskie, uroczystości prymicyjne w starowiejskim kościele świętował 3 IX 1958 r. Początkowo pełnił posługę kapłańską w Bytomiu–Stolarzowicach, a następnie wyjechał do RFN. Tam wyjechał także kapłan pochodzący z naszej parafii, **o. Piotr Kosellek**, franciszkanin. Przyjął on święcenia kapłańskie 2 II 1961 r., a sześć dni później odprawił Mszę Św. prymicyjną w kościele św. Mikołaja w Raciborzu. Był misjonarzem w Kongo, a następnie został kapłanem diecezji Augsburg i pracował jako duszpasterz szpitalny w Donauwört. Obecnie jest na emeryturze i tam mieszka. Do niedawna jeszcze sporadycznie odwiedzał swoje rodzinne strony i odprawił Msze Św. w naszym kościele.



Ks. Franz Kusch



Ks. Jerzy Nawrath (po prawej)



Ks. Piotr Kosellek



W dniu 21 VI 1971 r. uroczystości prymicyjne na Starej Wsi świętował **ks. Henryk Rzega** (ur. 1947), który osiem dni wcześniej przyjął święcenia kapłańskie w Opolu. Po święceniach pracował jako wikariusz w Bytomiu–Bobrku u św. Anny w Zabrzcu, św. Jacka w Bytomiu, Ziemięcicach, Lipnikach, a następnie jako proboszcz w Lipnikach. Od 1985 r. ks. Rzega jest proboszczem parafii Łubowice, w latach 1998–2008 był wicedziekanem dekanatu Racibórz. Kolejnych prymicji parafia św. Mikołaja w Raciborzu się nie doczekała, gdyż nagle zmarł przygotowujący się do święceń kapłańskich, dobrze zapowiadający się alumn czwartego roku **Norbert Białdya** (1953–1975). Jego pogrzeb, który odbył się 5 XI w kościele na Starej Wsi zgromadził licznych kapłanów i wiernych. Jego grób znajduje się na cmentarzu parafialnym przy ul. Głubczyckiej.



Ks. Henryk Rzega



Ks. Jan Polok



Ks. Jerzy Witeczek



Ks. Andrzej Śmieszek

Kolejne prymicje przypadają na lata posługi proboszczowskiej w Raciborzu–Starej Wsi ks. Reinholda Porwola (ur. 1933). Pierwsze prymicje w tym czasie miał **ks. Jan Polok** (ur. 1956), który przyjął święcenia kapłańskie 17 V 1981 r. w Opolu. Jego uroczystości prymicyjne miały miejsce w środę 21 maja 1981 r. Ks. Polok pracował duszpastersko m.in. jako wikariusz w Dębju, Wysokiej, Strzelcach Opolskich oraz jako proboszcz w Bażanach, od 1996 r. jest proboszczem parafii Dobrzeń Wielki koło Opola, a w latach 1997–2007 był dziekanem dekanatu Siołkowice. W następnym roku w kościele św. Mikołaja miały miejsce zarówno uroczystości święceń kapłańskich, jak i prymicji. W dniu 16 V 1982 r. ks. bp Jan Wietorek udzielił święceń kapłańskich czterem diakonom, w tym naszemu parafianinowi, **ks. Jerzemu Witeczkowi** (ur. 1954). Po święceniach kapłańskich ks. Witeczek pracował duszpastersko jako wikariusz w Kluczborku i Bytomiu–Stolarzowicach oraz jako proboszcz w Goświnowicach, od 1993 r. jest proboszczem parafii w Krzyżanowicach, a od 2006 r. dziekanem dekanatu Tworków. Kolejne prymicje miały miejsce dwa lata później. W dniu 16 VI 1984 r. święcenia kapłańskie w Opolu przyjął **ks. Andrzej Śmieszek** (ur. 1957). Po święceniach kapłańskich pracował jako wikariusz w Zdieszowicach, a od 1989–2008 r. najpierw jako administrator, a następnie proboszcz parafii św. Rodziny w Bytomiu–Bobrku. Od 2008 r. jest proboszczem parafii w Zawadzie Książęcej, miejscowości leżącej na terenie diecezji gliwickiej, ale blisko Raciborza. W tym samym roku 23 VI 1984 r. święcenia kapłańskie przyjął **o. Bernard Briks** (ur. 1955), oblat, który choć terytorialnie należał do parafii Wniebowzięcia NMP w Raciborzu, to przez wiele lat pełnił posługę kościelną w naszej parafii. Po prymicjach, które miały miejsce w kościele farnym, odprawił Mszę Św. także w kościele św. Mikołaja.



O. Bernard Briks



Ks. Krystian Hampel



Ks. Karol Złoty



Ks. Tadeusz Paluch

W następnym roku parafia świętowała kolejne uroczystości prymicyjne **ks. Krystiana Hampla** (ur. 1958), który święcenia kapłańskie przyjął 22 VI 1995 r. w Opolu. Ks. Hampel posługiwał jako wikariusz w Ligocie Turawskiej, Opolu–Nowej Wsi Królewskiej, Bytomiu–Karbiu, a jako proboszcz w Ligocie Wielkiej. Od 2000 r. jest proboszczem parafii św. Józefa w Raciborzu–Ocicach, która do 1937 r. terytorialnie należała do parafii św. Mikołaja. Kolejnym prymicjantem był **ks. Karol Złoty** (ur. 1962), który święcenia kapłańskie przyjął w Głubczycach 11 VI 1988 r., a swoją pierwszą Mszę Św. w kościele św. Mikołaja odprawił trzy dni później. Ks. Złoty po święceniach pracował jako wikariusz w parafii św. Franciszka w Zabrze, Ducha Świętego i na Piastach w Kędzierzynie–Koźlu, Ujeździe, jako proboszcz w Żelaznej i Borucinie, a od 2005 r. jako proboszcz w Ucieszkowie. W dniu 15 VI 1991 r. święcenia kapłańskie przyjął **ks. Tadeusz Paluch** (ur. 1966), a jego prymicje odbyły się cztery dni później, w dniu śmierci ks. prałata Stefana Pieczki (ur. 1932). Ks. Paluch jest kapłanem diecezji gliwickiej i posługiwał duszpastersko jako wikariusz w parafii św. Jacka w Bytomiu, Zabrze–Rokitnicy, był kapłanem Górnośląskiego Centrum Rehabilitacyjnego w Reptach Śląskich, a od 2004 r. jest proboszczem parafii św. Jacka w Bytomiu.

Wyjątkowym pod względem prymicji był dla parafii św. Mikołaja był rok 1995. Rzadko bowiem się zdarza, aby świętowano trzykrotnie uroczystości prymicyjne. Dnia 3 VI tego roku w Opolu święcenia kapłańskie przyjął dwóch diakonów naszej parafii: **ks. Marian Obruśnik** (ur. 1969) i **ks. Konrad Glombik** (ur. 1970). Ks. Obruśnik odprawił swoją Mszę Św. prymicyjną 5 VI i po święceniach kapłańskich posługiwał jako wikariusz w parafii katedralnej w Opolu, a następnie rozpoczął studia specjalistyczne z teologii biblijnej w KUL, które zakończył doktoratem. Następnie studiował w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie. Po studiach pracował jako wikariusz w parafii Matki Bożej Bolesnej i św. Wojciecha w Opolu, jako duszpasterz akademicki i wykładowca na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego, w latach 2005–2010 był proboszczem w Malni, a od 2010 r. jest proboszczem w Luboszycach. Prymicje ks. Glombika odbyły się 7 VI. Po święceniach kapłańskich był on wikariuszem w parafii św. Michała w Opolu–Półwsi, rodzinnej parafii ks. Porwola, a po roku rozpoczął studia specjalistyczne z teologii moralnej w KUL, które ukończył doktoratem. Następnie przez rok był wikariuszem w parafii św. Piotra i Pawła w Nysie i odbył kolejne studia w Akademii Alfonzjańskiej w Rzymie. Od 2002 r. jest wykładowcą na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego. Trzecim prymicjantem w 1995 r. był pochodzący z Miedoni **o. Roman Haronska** (ur. 1965), który w tym roku przyjął święcenia kapłańskie, a uroczystości prymicyjne świętował w swojej rodzinnej parafii 28 VI. O. Haronska był po święceniach mistrzem nowicjatu w Nigerii, a aktualnie pełni posługę w Ruchu Szensztackim w Warszawie.



Ks. Marian Obruśnik



Ks. Konrad Glombik



O. Roman Haronska  
(po lewej ks. Ernst Krzyżok)

Uroczystości prymicyjne **ks. Damiana Stańka**, które odbędą się w uroczystość Zesłania Ducha Świętego 12 VI 2011 r., są nie tylko okazją do wdzięczności za dar powołania, którymi w przeszłości tak hojnie Bóg obdarował naszą parafię, ale także okazją do przypomnienia sobie zadania stałego wspierania modlitewnego kapłanów pochodzących z naszej parafii w pełnieniu ich posługi, a także o życie wieczne dla zmarłych. Jednocześnie prymicje powinny stać się okazją do dalszej modlitwy o nowe powołania do służby kapłańskiej w Kościele, zwłaszcza z naszej parafii.